

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Dezvoltării Regionale
și Administrației Publice

INOVAȚIE ÎN ADMINISTRAȚIE

INSTRUMENTE STRUCTURALE
2007-2013

„Îmbunătățirea eficacității organizaționale a MEN și a instituțiilor subordonate prin dezvoltarea sistemului de control managerial intern (SCMI)”
Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional „Dezvoltarea Capacității Administrative”
SMIS 37635

PREZENTAREA GHIDULUI

DE IMPLEMENTARE A SISTEMULUI DE CONTROL INTERN/MANAGERIAL ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Care este structura acestui ghid?

- Prima parte a ghidului abordează aspectele teoretice referitoare la sistemul de control intern, respectiv: principiile, definirea, caracteristicile, componentele, actorii și responsabilitățile lor în implementarea SCMI. În capitolele următoare sunt prezentate obiectivele și instrumentarul SCMI. Modul în care a fost stabilit controlul intern în legislația națională, este tratat în detaliu, în capitolul patru al primei părți a ghidului.
- Cea mai importantă componentă a documentului este cea referitoare la metodologia cadru privind implementarea SCMI în instituțiile publice din sistemul de învățământ preuniversitar, etapele de dezvoltare ale sistemului de control, precum și metodologia de raportare a dezvoltării acestuia. Importanța și limitele privind eficacitatea controlului intern sunt, de asemenea, abordate în partea a II-a a ghidului.
- Partea a treia este dedicată prezentării unor documente specifice implementării SCMI în sistemul de învățământ preuniversitar (proceduri generale și operaționale, registru al riscurilor). Anexele ghidului includ o serie de instrumente de lucru care vin în sprijinul managerilor instituțiilor publice/unităților de învățământ pentru a implementa și dezvolta controlul intern/managerial.
- Pentru o mai bună clarificare a conceptelor specifice SCMI, ghidul cuprinde un glosar de termeni.

De ce este necesar un ghid de implementare a SCMI în instituțiile publice / unitățile de învățământ preuniversitar?

- Reforma sistemului de control financiar public în România a presupus trecerea de la un sistem exercitat din exteriorul instituției axat pe inspecții, la un sistem propriu de control capabil să reducă riscurile cu care se confruntă instituția în atingerea obiectivelor sale. SCMI înseamnă necesitatea adoptării și aplicării unui nou tip de management la nivelul instituțiilor publice.
- Controlul intern a apărut ca o modalitate de îmbunătățire a responsabilității și răspunderii manageriale.
- Implementarea controlului intern oferă instituției mecanisme suport de a gestiona schimbările din mediul intern și extern.
- Scopul elaborării standardelor de management și control intern este crearea unui sistem de referință față de care să fie evaluate controalele interne dezvoltate de instituțiile publice

Cui îi este adresat acest ghid?

- Instituțiilor publice care administrează sistemul de educație preuniversitar, care se află în coordonarea / subordonarea MECS:
- **Inspectorate școlare județene și Inspectoratul Școlar al Municipiului București;**
- **Unități școlare;**
- **Unități conexe ale ministerului** (Centrele județene de resurse și asistență educațională, casele corpului didactic, centrele atestate de formare continuă în limbile minorităților naționale, palatele și cluburile copiilor, ș.a.);
- **Unități publice subordonate/aflate în coordonarea MECS** (Comisia Națională a României pentru UNESCO, Centrul Național de Evaluare și Examinare, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, Centrul European UNESCO pentru Învățământul Superior (CEPES), Institutul Limbii Române Regia Autonomă "Editura Didactică și Pedagogică, Autoritatea Națională pentru Calificări, Agenția de Administrare a Rețelei Naționale de Informatică pentru Educație și Cercetare, ș.a.).
- ANEXA Nr. 4 a HG nr. 26/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice stabilește lista instituțiilor de învățământ subordonate MECS.

Care este metodologia de elaborare a ghidului?

- cadrul proiectului *Îmbunătățirea eficacității organizaționale a MECS și a instituțiilor subordonate prin dezvoltarea sistemului de control managerial intern* au existat patru sesiuni de consultări cu personalul din sistemul de educație preuniversitar, privind percepția asupra stării actuale a implementării SCMI. În cadrul acestor evenimente desfășurate la nivel național, au fost identificate principalele probleme ale implementării SCMI în sistemul de educație preuniversitar și propunerile cu privire la tematica care să fie dezvoltată în cadrul unui ghid.
- Sursele de informații folosite în elaborarea ghidului sunt diverse, ele provenind din legislația națională actualizată (ultimele modificări legislative cuprinse în Ordinul S.G.G. nr. 400/12.06.2015), practici internaționale și dintr-o bibliografie relevantă pentru domeniul abordat.

PARTEA I. CADRUL TEORETIC GENERAL

1. CONTROLUL INTERN. DEFINIREA CONCEPTELOR

1.1. *Ce este controlul intern?*

1.2. *Care sunt caracteristicile controlului intern?*

1.3. *Cine sunt principalii responsabili pentru controlul intern și care sunt atribuțiile lor?*

1.4. *Care sunt componentele și standardele sistemului de control intern?*

1.5. *Care sunt cerințele pentru un control intern viabil?*

1.6. *Ce este responsabilitatea managerială?*

2. OBIECTIVELE SISTEMULUI DE CONTROL INTERN

2.1. *Care sunt obiectivele generale ale controlului intern?*

2.2. *Care sunt obiectivele specifice controlului intern?*

3. INSTRUMENTELE DE CONTROL INTERN. DEFINIȚIE

Care este instrumentarul de control intern/managerial?

4. Cadrul normativ național privind controlul intern

PARTEA II. IMPLEMENTAREA SCMI ÎN SISTEMUL DE EDUCAȚIE PREUNIVERSITAR

1. METODOLOGIA CADRU PRIVIND IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN / MANAGERIAL ÎN INSTITUȚIILE PUBLICE DIN SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

1.1. Constituirea Structurii de implementare a sistemului de control intern/managerial

1.2. Elaborarea cadrului metodologic. Principalii pași în implementarea SCMI (direcții de acțiune, activități, responsabili, termene)

Pasul 1. Evaluarea instrumentelor generale de control intern

Pasul 2. Evaluarea instrumentelor specifice de control intern, la nivelul fiecărei activități

Pasul 3. Analiza raportului între costurile suplimentare și efectele așteptate, generate de implementarea noului sistem de control intern

Pasul 4. Elaborarea și aprobarea programului de implementare a noului sistem de control intern al instituției publice

Pasul 5. Monitorizarea execuției programului de implementare a noului sistem de control intern

PARTEA II. IMPLEMENTAREA SCMI ÎN SISTEMUL DE EDUCAȚIE PREUNIVERSITAR

2. ETAPE ÎN DEZVOLTAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN/MANAGERIAL ÎN UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

ETAPA 1. Descrierea sistemului actual de control intern/managerial, prin raportare la standardele din Codul controlului intern

ETAPA 2. Stabilirea obiectivelor specifice ale unității de învățământ

ETAPA 3. Identificarea activităților/acțiunilor necesare îndeplinirii obiectivelor stabilite

ETAPA 4.1. Identificarea, descrierea și evaluarea riscurilor/disfuncționalităților care afectează derularea activităților

ETAPA 4.2. Stabilirea unor măsuri de prevenire/control a riscurilor

ETAPA 4.3. Elaborarea procedurilor documentate pentru activitățile identificate

Etapa 5. Inventarierea documentelor și a fluxurilor de informații care intră sau ies din unitatea de învățământ

Etapa 6: Realizarea unui sistem de monitorizare/evaluare a desfășurării acțiunilor și activităților instituțiilor publice

Etapa 7: Realizarea monitorizării periodice

- Etapa 8: Realizarea autoevaluării anuale
- Etapa 9: Actualizarea procedurilor documentate
- Etapa 10: Realizarea unui program de pregătire profesională, în domeniul controlului intern/managerial

PARTEA II. IMPLEMENTAREA SCMI ÎN SISTEMUL DE EDUCAȚIE PREUNIVERSITAR

3. METODOLOGIA DE RAPORTARE A IMPLEMENTĂRII ȘI DEZVOLTĂRII SCMI
  4. NEVOIA PROMOVĂRII UNEI CULTURI A CALITĂȚII PRIN IMPLEMENTAREA SCMI
  5. IMPORTANȚA ȘI LIMITĂRILE PRIVIND EFICACITATEA CONTROLULUI INTERN
    - 5.1. *De ce controalele interne sunt importante?*
    - 5.2. *Care sunt limitările privind eficacitatea controlului intern?*
- GLOSAR DE TERMENI:**
- BIBLIOGRAFIE**

PARTEA III. ANEXE

MODELE DE DOCUMENTE ȘI INSTRUMENTE
SPECIFICE IMPLEMENTĂRII SCMI ÎN UNITĂȚILE
DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR